

under dets Procesreformsforhandlinger." Dette Vidnesbyrd maa jeg antage, at man vil lægge ikke saa lidt Vægt paa, da det er fremkommet fra en Side, som jo staar Ministeren temmelig fjern. Det andet Vidnesbyrd om Lovforslagets gode Egenstaber er fremkommet i et Skrift, udgivet af Studentersamfundet og forfattet af den nuværende Formand for Studentersamfundets Retshjælp for ubemidlede. I dette Skrift, der udkom i Fjor, udtales om Procestransmissionens Arbejde: "Udriig ere mere radikale Lovforslag blevne forelagte det danske Folketing. Sjældent har et dygtigere Lovarbejde set Dagens Lys herhjemme. Det er umuligt at stifte Bekendtskab dermed uden at oplydes af Beundring over den Stærpsindighed og Konsekvens, hvormed det er udarbejdet. Det er ikke blot paa Højde med, men staar adskilligt over de fleste fremmede Staters Lovgivning, og det har da ogsaa vundet den største Anerkendelse i Udlandet, ligesom det for en meget væsentlig Del har dannet Grundlaget for den Jurislov, der nylig er bleven gennemført i Norge." Forfatteren føjer til: "Men saa meget harmeligere er det da at skulle leve under den mest forældede Retspleje i Europa, naar man paa sit Bord har liggende Lovforslag, der vilde bringe Danmark i allerførste Række blandt de civiliserede Stater". Om de forelagte Lovforslags værdifulde Egenstaber tror jeg derfor ikke, der med Føje kan rejses Tvivl. Man kan selvfølgelig mene, at der paa adskillige Punkter kan være Grund til at gøre Ændringer. Det er i hvert Fald min Mening. Men i det hele og store maa Lovudkastene erkendes for at være et meget godt Grundlag for videre Arbejde for den tilføjede Reforms Sværkhættelse. De omhandlede Lovforslag bleve, som sagt, forelagte for Folketinget i 1880. Der fandt en meget udførlig første Behandling Sted, og Forslagene bleve derefter henviste til et Udvalg paa 15 Medlemmer, som holdt en Række af Møder lige til Samlingens Slutning, men det lykkedes ikke at naa til en Betænkningens Afgivelse. I næste Samling blev Lovforslagene forelagte paa ny og gik ligeledes i Udvalg. Nu indtraf det Fænomén, som maatte Gfærtiden vil finde noget besynderligt, at Udvalget, som blev nedlagt den 9de December 1881, ikke naaede til sit første konstituerende Møde før den 19de Januar 1882; der valgtes Formand og Sekretær, og dermed Punktum. Der holdtes ikke noget Møde siden, og man fik da selvfølgelig ikke nogen Betænkning at se fra det Udvalg. Det kan under disse Omstændigheder ikke findes saa besynderligt, at den højtærede Su-

stitsminister efter den Behandling af Lovforslagene ikke for sit Vedkommende har fundet Anledning til at forelægge dem paa ny for Folketinget. Jeg vil ikke bebrejde ham noget i den Retning. Men ærede Medlemmer vide, at naar der senere her i Tinget har været Tale om Retsreformen, har den højtærede Minister stadig udtalt, at han var rede til at forelægge Lovforslagene paa ny, naar der fra dette Tingets Side blev tilkendegivet noget Dunst i saa Henseende, naar der forelaa Vidnesbyrd om, at det virkelig var Alvor, at man vilde tage fat paa denne Sags Fremme. For saa Dage siden, da det lille Lovforslag om Forligsvæsenet var til Forhandling her i Tinget, tillod jeg mig at spørge den højtærede Minister om, hvorledes hans Stilling nu var til Retsreformen. Den ærede Minister svarede som hidtil, at han var rede til at fremme Sagen, naar der fra Tingets Side forelaa en Tilkendegivelse om at ville tage fat paa den. Jeg glædede mig ved, den Dag jeg bragte Spørgsmaalet frem paa ny, at finde Tilslutning hos andre ærede Medlemmer her i Salen. Saaledes udtalte det ærede Medlem for Holbæk Amts 3dje Valgrets (Tauber): "Jeg kan ikke andet end slutte mig til Dunsten om, at den højtærede Justitsminister ved snart at fremlægge Forslag til en almindelig Retsreform vil bidrage sit til at bringe os ud af de Tilstande, hvort bort Retsvæsen for Øjeblikket befinder sig." Ligeledes sluttede det ærede Medlem fra Viborg (Klein) sig til min Henstilling. Nu forekommer det mig, at vi da ikke længere kunne styde denne Sag fra os, efter at den højtærede Minister har erklæret sig fremdeles villig til at fremme den. Naar vi ved utallige Væsligheder have skildret den nuværende Retsplejes store Mangler — der var i Dag for 2 Aar siden et Møde her i København, hvor man i de stærkeste Udtryk, og med Føje, skildrede Retsplejens daarlige Tilstand og manede til for Alvor nu at se at faa alle samlede om en Retsreform, baade Højre og Venstre, Opposition og Regeringsparti — burde se at faa denne Sag fremmet — naar vi have stillet denne Sag op som en Hovedsag, som en Sag næsten fremfor alle andre Sager, saa er det umuligt for Folketinget vedblivende at undlade at vise, at det virkelig har været Alvor, naar vi have fremstillet denne Sag som værende af en ganske overordentlig Betydning for det hele Samfund. Det kan gerne være, naar vi komme til at forhandle Sagen for Alvor, at det vil vise sig, at der er Punkter, som det vil blive vanskeligt at enes om. Det er meget muligt; ingen kan svare for Resultatet; men lad os dog faa at se, hos